

POLISI AMALAN BAIK PERATURAN NEGERI SABAH

STATE POLICY ON GOOD REGULATORY PRACTICE (SPGRP) - GRP SABAH 2021

“PERATURAN BERKUALITI MEMACU SABAH MAJU JAYA”

SEPTEMBER 2021

JABATAN PERKHIDMATAN AWAM NEGERI SABAH

GRP.SECRETARIAT@SABAH.GOV.MY

Edisi 2021

Diterbitkan pada 29 September 2021

@ Hak Cipta Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri

Hak cipta terpelihara, tiada mana-mana bahagian daripada buku ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukar kepada apa-apa bentuk dengan sebarang cara sekalipun tanpa izin daripada penerbit.

Diterbitkan oleh:

Bahagian Prestasi Agensi Awam,
Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri,
Tingkat 13, Blok A
Menara Kinabalu
Jalan Sulaman, Teluk Likas
88400 KOTA KINABALU

<https://jpan.sabah.gov.my>

Dicetak oleh:

Pencetak Kerajaan
Jabatan Cetak Kerajaan Sabah
KM.4 Jalan Tuaran
88554 KOTA KINABALU

“SABAH MAJU JAYA”

ISI KANDUNGAN

PERUTUSAN YAB KETUA MENTERI SABAH.....	iii
PERUTUSAN YB SETIAUSAHA KERAJAAN NEGERI.....	iv
KATA ALU-ALUAN KETUA PENGARAH PERKHIDMATAN AWAM NEGERI SABAH.....	v
SINGKATAN KATA.....	1
DEFINISI.....	2
1. PENGENALAN.....	3
1.1 HALA TUJU SABAH MAJU JAYA PELAN PEMBANGUNAN SMJ 1.0 (2021-2025).....	3
1.2 POLISI AMALAN BAIK PERATURAN NEGERI SABAH – GRP SABAH.....	4
1.3 KEPERLUAN SEMAKAN PERATURAN.....	5
2. POLISI AMALAN BAIK PERATURAN NEGERI SABAH.....	6
2.1 OBJEKTIF GRP SABAH.....	6
2.2 PRINSIP AMALAN BAIK PERATURAN	6
2.2.1 Penglibatan Kerajaan adalah perlu dan wajar	6
2.2.2 Akauntabiliti	6
2.2.3 Konsultasi Bersama Pihak Berkepentingan.....	7
2.2.4 Faedah Melebihi Kos.....	7
2.2.5 Penyelesaian Masalah.....	8
2.3 SEMAKAN BERKALA	8
2.4 STRUKTUR PELAKSANAAN GRP SABAH.....	8
2.4.1 Jawatankuasa Pemandu <i>Good Regulatory Practice</i> Sabah (JPGRP).....	8
2.4.2 Jawatankuasa Teknikal <i>Good Regulatory Practice</i> Sabah (JTGRP).....	9
2.4.3 Sekretariat <i>Good Regulatory Practice</i> Sabah	10
2.4.4 Agensi Negeri Sabah	11
2.4.5 Pelantikan Penyelaras Peraturan (<i>Regulatory Coordinator - RC</i>)	11
2.4.6 Jabatan Peguam Besar Negeri Sabah (<i>State Attorney General's Chambers - SAGC</i>)	11
2.4.7 Pihak Berkepentingan	12
2.4.8 Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)	12

“SABAH MAJU JAYA”

3. SISTEM PENGURUSAN PROSES PERATURAN (REGULATORY PROCESS MANAGEMENT SYSTEM - RPMS)	13
3.1 SKOP PEMAKAIAN	13
3.2 KEPERLUAN RPMS	13
3.2.1 Tanggungjawab Am	13
3.2.2 Proses Penilaian Peraturan	14
3.2.3 Analisis Impak Peraturan (<i>Regulatory Impact Analysis - RIA</i>)	15
3.2.4 Penerbitan Penyata Impak Peraturan (<i>Regulatory Impact Statement – RIS</i>)	17
3.2.5 Penilaian Risiko	18
3.3 <i>BEHAVIOURAL INSIGHTS (BI)</i>	18
3.4 TANGGUNGJAWAB, PIAWAIAN DAN AMALAN ANTARABANGSA	18
3.5 KOS PEMATUHAN PERNIAGAAN	19
3.6 PERTIMBANGAN TERHADAP PERSAINGAN	19
3.7 PENILAIAN PASCA PELAKSANAAN (<i>POST IMPLEMENTATION REVIEW – PIR</i>)	19
3.8 REKOD DAN DOKUMENTASI	19
3.9 KOMUNIKASI	20
3.10 KOMPETENSI	20
4. KESIMPULAN	20
 LAMPIRAN 1 - Pekeliling Am Bilangan 1/2021 Pelaksanaan Polisi Amalan Baik Peraturan Bagi Negeri Sabah (SPGRP Sabah)	21
LAMPIRAN 2 - Prinsip dan Panduan untuk Kualiti dan Prestasi Peraturan oleh Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)	29
LAMPIRAN 3 - Carta Aliran Proses Analisis Impak Peraturan (RIA)	30
LAMPIRAN 4 - Notifikasi Peraturan (RN)	31
LAMPIRAN 5 - Format <i>Regulatory Impact Statement (RIS)</i>	35
 PENGHARGAAN	42

“SABAH MAJU JAYA”

PERUTUSAN YAB KETUA MENTERI SABAH

Salam Sabah Maju Jaya

Kerajaan Negeri Sabah yang saya pimpin sejak setahun lalu berhadapan dengan pelbagai cabaran khususnya dalam menangani PANDEMIK COVID-19. Rakyat yang terkesan dan hilang sumber pendapatan menuntut Kerajaan untuk bertindak pantas mencari jalan penyelesaian menangani masalah yang dihadapi.

Pelbagai inisiatif dan strategi telah diambil untuk membantu mempercepatkan pemulihan ekonomi negeri. Salah satu inisiatif Kerajaan adalah penggubalan Polisi Amalan Baik Peraturan Negeri Sabah yang dinamakan GRP Sabah sebagai panduan untuk menggubal semula peraturan baharu atau meminda peraturan sedia ada.

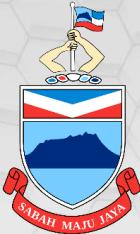
Harapan saya, GRP Sabah dapat dilaksanakan dengan sistematik sekali gus meningkatkan kecekapan dan keberkesanan penyampaian perkhidmatan kerajaan kepada rakyat. Dalam masa yang sama akan meningkatkan daya saing dan produktiviti negeri serta membantu melonjakkan pemulihan ekonomi. Akhirnya kesejahteraan rakyat Negeri Sabah yang tercinta dapat direalisasikan.

Saya yakin GRP Sabah ini dapat membantu usaha Kerajaan Negeri dalam menjayakan pelaksanaan **Hala Tuju Sabah Maju Jaya Pelan Pembangunan SMJ 1.0 (2021-2025)** iaitu pelan pembangunan dinamik lima tahun untuk pemulihan ekonomi negeri ini.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "DATUK SERI PANGLIMA HAJI HAJI NOOR".

DATUK SERI PANGLIMA HAJI HAJI NOOR

“SABAH MAJU JAYA”

PERUTUSAN YB SETIAUSAHA KERAJAAN NEGERI

Salam Sabah Maju Jaya

Ekonomi, sosial dan alam sekitar serta kehidupan manusia pada masa kini tidak dapat lari daripada mengadaptasi *Internet Of Things* (IOT). Sejajar dengan itu, Pelan Strategik Kerajaan Digital (2020 – 2024) telah dirangka bagi memenuhi keperluan pentadbiran perkhidmatan awam secara menyeluruh. Sehubungan dengan itu, semua perkhidmatan kerajaan perlu berubah kepada penggunaan digital bertujuan untuk mempercepatkan penyampaian perkhidmatan, pertumbuhan ekonomi dan memenuhi ekspektasi pelanggan. Justeru, perubahan peraturan perlu dibuat bagi membolehkan pendigitalan dapat dilaksanakan secara teratur.

Kerajaan Negeri Sabah komited untuk melangkah ke arah status negeri maju dengan mengambil kira persekitaran yang dinamik serta dunia tanpa sempadan melalui Pendigitalan Kerajaan Negeri berkonseptan 5A (*Accessible by Anyone at Anytime, Anywhere by Any mobile device*).

Saya menyeru semua Kementerian, Jabatan dan Agensi dapat mengambil tindakan serta merta untuk menyemak peraturan sedia ada secara sistematik seperti yang digariskan dalam **Polisi Amalan Baik Peraturan Negeri Sabah – GRP Sabah** serta Pekeliling Am Bilangan 1/2021 Pelaksanaan Polisi Amalan Baik Peraturan Bagi Negeri Sabah (SPGRP Sabah). Saya yakin tindakan menggubal atau meminda peraturan berpandukan Polisi Amalan Baik Peraturan Negeri Sabah dapat melonjakkan perkhidmatan awam dan Kerajaan Negeri Sabah. Semoga kecemerlangan perkhidmatan awam dapat kita kecapi bersama. Bersama kita cemerlang.

DATUK SERI PANGLIMA SR. HAJI SAFAR BIN UNTONG, JP
“SABAH MAJU JAYA”

KATA ALU-ALUAN YBHG. KETUA PENGARAH PERKHIDMATAN AWAM NEGERI SABAH

Salam Sabah Maju Jaya

Polisi Amalan Baik Peraturan Negeri Sabah (*State Policy on Good Regulatory Practice*) atau **GRP Sabah** diperkenalkan bagi memastikan ketelusan dalam perkhidmatan di Negeri Sabah. Antara tujuan dasar ini ialah untuk meningkatkan penyampaian perkhidmatan tadbir urus yang baik dalam perkhidmatan awam sebagai nadi yang menggerakkan pertumbuhan sosio-ekonomi dan kesejahteraan rakyat. Dasar ini digubal berdasarkan **Dasar Negara Bagi Amalan Baik Peraturan** yang disesuaikan mengikut perspektif Hala Tuju Sabah Maju Jaya Pelan Pembangunan SMJ 1.0 (2021-2025) yang dinamik.

Saya dan seluruh anggota perkhidmatan awam Negeri Sabah berjanji akan memberi komitmen sepenuhnya untuk melaksanakan Polisi Amalan Baik Peraturan Negeri Sabah. Saya juga meminta kepada semua Penyelaras Peraturan atau *Regulatory Coordinator* (RC) yang telah dilantik dan diamanahkan untuk bertindak secara proaktif, profesional dan berakauntabiliti semasa proses pelaksanaan GRP Sabah.

Dalam kesempatan ini, saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Jabatan Peguam Besar Negeri Sabah (SAGC), Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) Wilayah Sabah dan semua Agensi Kerajaan Negeri yang terlibat dalam penggubalan Polisi GRP Sabah terutama sekali kepada barisan Sekretariat GRP Sabah. Tahniah.

DATUK (DATU) ROSMADI DATU SULAI, JP

“SABAH MAJU JAYA”

SINGKATAN KATA

BI	<i>Behavioural Insights</i>
GRP	<i>Good Regulatory Practice (Amalan Baik Peraturan)</i>
JPAN	Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri
MPC	<i>Malaysia Productivity Corporation (Perbadanan Produktiviti Malaysia)</i>
NPDIR	<i>National Policy on Development and Implementation of Regulations</i>
NPGRP	<i>National Policy on Good Regulatory Practice</i>
RC	<i>Regulatory Coordinator (Penyelaras Peraturan)</i>
RIA	<i>Regulatory Impact Analysis (Analisis Impak Peraturan)</i>
RIS	<i>Regulatory Impact Statement (Penyata Impak Peraturan)</i>
RN	<i>Regulatory Notification (Penyataan Peraturan)</i>
RPMS	<i>Regulatory Process Management System</i>
SAGC	<i>State Attorney-General's Chambers (Jabatan Peguam Besar Negeri Sabah)</i>
SMJ	Hala Tuju Sabah Maju Jaya Pelan Pembangunan SMJ 1.0 (2021-2025)
SPGRP	<i>State Policy on Good Regulatory Practice</i>

“SABAH MAJU JAYA”

DEFINISI

1. Agensi Negeri Sabah

Merujuk kepada semua Kementerian, Jabatan, Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan Negeri Sabah.

2. Pengawal Selia

Merujuk kepada Ketua Jabatan (Kementerian, Jabatan, Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan) yang bertanggungjawab dalam pelaksanaan GRP Sabah di Agensi masing-masing.

3. Peraturan

Merujuk kepada semua bentuk perundangan utama yang perlu dipatuhi seperti Enakmen, Ordinan dan perundangan subsidiari termasuklah Undang-Undang Kecil, Peraturan, Kaedah, Perintah, Piawaian, Polisi, serta Garis Panduan.

“SABAH MAJU JAYA”

1. PENGENALAN

Amalan Baik Peraturan (*Good Regulatory Practice – GRP*) adalah sistem piawaian yang diiktiraf dan diguna pakai di peringkat antarabangsa untuk meningkatkan kualiti peraturan melalui analisis yang berstruktur bagi memastikan keputusan yang dibuat berdasarkan fakta. Kecemerlangan tadbir urus yang berintegriti merangkumi peraturan yang berkesan dalam mencapai objektif polisi awam. Kerajaan Negeri Sabah merangka GRP Sabah untuk meningkatkan kualiti peraturan, menghapuskan kesan peraturan yang tidak efektif terhadap ekonomi dan kesejahteraan rakyat. Polisi GRP Sabah adalah juga sebagai pemangkin kejayaan agenda nasional iaitu Wawasan Kemakmuran Bersama (WKB 2030) dan agenda global *Sustainable Development Goals* (SDG 2030) di Negeri Sabah.

1.1 HALA TUJU SABAH MAJU JAYA PELAN PEMBANGUNAN SMJ 1.0 (2021-2025)

Penyediaan Polisi GRP Sabah adalah sejajar dengan Hala Tuju Sabah Maju Jaya Pelan Pembangunan SMJ 1.0 (2021-2025) yang dilancarkan oleh Y.A.B Datuk Seri Panglima Ketua Menteri Sabah pada 29 Mac 2021.

1.1.1 Hala Tuju SMJ adalah berprinsipkan Kemurnian dan Keadilan; Keamanan dan Ketenteraman; Kekuatan dan Semangat Kerjasama; Keberanian dan Keyakinan serta Perpaduan dan Kemakmuran.

1.1.2 Pelan Pembangunan ini memfokuskan kepada tiga (3) elemen iaitu:-

- S** : Sektor Pertanian, Perindustrian dan Pelancongan;
- M** : Modal Insan dan Kesejahteraan Rakyat;
- J** : Jaringan Infrastruktur dan Kelestarian Hijau.

Elemen ini dipacu oleh lima (5) Pemboleh Daya iaitu: Kemampuan Fiskal; Kemudahan Kewangan; Keberkesanan dan Kecekapan Penyampaian Perkhidmatan; Kecemerlangan Tadbir Urus yang Berintegriti serta Kerajaan Digital Berteraskan Teknologi dan Inovasi.

“SABAH MAJU JAYA”

1.1.3 Pelaksanaan inisiatif Hala Tuju Sabah Maju Jaya memerlukan peraturan yang boleh mempercepatkan pencapaian inisiatif fokus utama untuk memenuhi matlamat Pelan Pembangunan Sabah Maju Jaya 1.0 (2021-2025). Peraturan yang boleh menjelaskan kelancaran pelaksanaan inisiatif Pelan Pembangunan SMJ perlu disemak, digubal atau dipinda bagi membolehkan semua inisiatif dapat dilaksanakan mengikut masa yang ditetapkan.

1.2 POLISI AMALAN BAIK PERATURAN NEGERI SABAH – GRP SABAH

- 1.2.1 Proses penggubalan peraturan baharu atau pindaan peraturan sedia ada yang melalui Analisis Impak Peraturan (*Regulatory Impact Analysis - RIA*) dapat meningkatkan lagi ketelusan dan kredibiliti tindakan kawal selia serta mengelakkan penggunaan peraturan lapuk oleh Agensi Negeri Sabah. Bagi merealisasikan hasrat ini, RIA adalah elemen penting bagi memastikan setiap pelaksanaan peraturan baharu atau sedia ada, bertepatan dengan objektif semasa. RIA digunakan untuk menilai impak peraturan dan opsyen yang dikemukakan oleh Agensi Negeri Sabah bagi memenuhi matlamat polisi Kerajaan. Ianya memerlukan analisis kos-faedah yang menyeluruh untuk setiap opsyen bagi membolehkan proses membuat keputusan dibuat secara telus dan efisien.
- 1.2.2 Kerajaan Negeri Sabah bersetuju untuk mengguna pakai Dasar Negara bagi Amalan Baik Peraturan (*National Policy on Good Regulatory Practice - NPGRP*) yang diperkenalkan pada 22 Jun 2021. Satu Pekeling Am Bilangan 1/2021 mengenai Pelaksanaan Polisi Amalan Baik Peraturan telah dikeluarkan oleh Setiausaha Kerajaan Negeri Sabah berkuatkuasa mulai 23 Ogos 2021 seperti di **LAMPIRAN 1**. Polisi-polisi tersebut menekankan penggunaan elemen-elemen GRP ke atas peraturan, kesannya ke atas produktiviti industri dan daya saing negara. Selaras dengan keperluan semasa, polisi yang sama

“SABAH MAJU JAYA”

dilaksanakan di Negeri Sabah untuk memastikan struktur dan proses kawal selia terus relevan, telus dan progresif. Ini bertujuan untuk mencapai kesepaduan, ketelusan, keberkesan, kecekapan dan akauntabiliti dalam proses penyeliaan dan pelaksanaan peraturan.

1.3 KEPERLUAN SEMAKAN PERATURAN

- 1.3.1 Proses semakan peraturan yang terpakai sekarang adalah berdasarkan amalan kebiasaan tanpa garis panduan yang sistematik. Ini menyebabkan wujudnya jurang dalam proses penyediaan peraturan yang mengakibatkan peraturan tidak efisien dan membebankan pihak yang dikawal selia. Apabila GRP Sabah dikuatkuasakan, proses penggubalan peraturan baharu atau pindaan peraturan sedia ada dapat dilaksanakan mengikut prosedur yang lebih teratur. Sistem pengawalseliaan semasa juga diperbaiki berteraskan Prinsip Amalan Baik Peraturan dalam bidang pengurusan kawal selia, sebagaimana yang telah dilaksanakan dengan jayanya di negara-negara di bawah *Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)*.
- 1.3.2 Prinsip dan Panduan untuk Kualiti dan Prestasi Peraturan yang dikeluarkan oleh *Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)* adalah seperti di **LAMPIRAN 2**.

“SABAH MAJU JAYA”

2. POLISI AMALAN BAIK PERATURAN NEGERI SABAH

Polisi Amalan Baik Peraturan Negeri Sabah yang dinamakan **GRP Sabah** bertujuan untuk mewujudkan satu proses tadbir urus yang lebih sistematik serta memastikan segala peraturan yang dikeluarkan adalah berkualiti. Setiap penggubalan peraturan baharu ataupun pindaan ke atas peraturan sedia ada perlu melalui proses RIA agar setiap keputusan yang dilakukan adalah dibuat secara telus dan efisien.

2.1 OBJEKTIF GRP SABAH

Objektif GRP Sabah adalah untuk mewujudkan sistem peraturan yang berkesan, komprehensif dan progresif serta proses penggubalan atau pindaan peraturan yang menyokong usaha merealisasikan matlamat pembangunan ekonomi Negeri, tadbir urus yang baik (*good governance*) dan penyampaian perkhidmatan berkesan sejajar dengan Hala Tuju Sabah Maju Jaya Pelan Pembangunan SMJ 1.0 (2021-2025).

2.2 PRINSIP AMALAN BAIK PERATURAN

GRP Sabah adalah berteraskan prinsip-prinsip berikut:-

2.2.1 Penglibatan Kerajaan adalah perlu dan wajar

Penglibatan Kerajaan adalah penting dalam penggubalan peraturan baharu atau pindaan semula peraturan sejarah dengan keperluan Negeri Sabah. Kerajaan tidak akan mengenakan bebanan peraturan yang tidak munasabah malah penglibatan ini adalah untuk kepentingan rakyat Negeri Sabah.

2.2.2 Akauntabiliti

Kerajaan memastikan kesediaan dan keupayaan untuk memikul tanggungjawab dalam mewujudkan persekitaran peraturan yang berkualiti tinggi. Prinsip ini tidak berdasarkan kepada kepentingan individu, agensi, atau organisasi tetapi untuk kepentingan Negeri Sabah secara keseluruhan.

“SABAH MAJU JAYA”

2.2.3 Konsultasi Bersama Pihak Berkepentingan

Ketelusan sangat penting dalam proses membentuk kepercayaan terhadap proses pengawalseliaan. Pengawal selia hendaklah mendedahkan maklumat mengenai proses peraturan, isu, keputusan dan dasar mereka semasa sesi konsultasi kecuali jika terdapat alasan untuk tidak berbuat sedemikian. Pengawal selia hendaklah memastikan pihak-pihak yang terkesan sama ada secara langsung atau tidak langsung, dimaklumi dan pendapat mereka diambil kira dan dipertimbangkan. Pihak-pihak yang terlibat hendaklah mempunyai akses kepada peraturan yang memberi kesan kepada mereka.

2.2.4 Faedah Melebihi Kos

Analisis Impak Peraturan dijalankan untuk mengenal pasti opsyen terbaik yang memberi faedah lebih tinggi berbanding kos kepada rakyat, sektor perniagaan dan Kerajaan. Penilaian unjuran (*ex-ante*) terhadap kos, faedah dan risiko adalah komponen penting dalam analisis peraturan. Kos dan manfaat kepada semua yang terlibat hendaklah diambil kira melalui analisis berdasarkan data kuantitatif dan kualitatif. Analisis sedemikian hendaklah berdasarkan data kuantitatif bila perlu dan analisis kualitatif harus digunakan bila perlu. Peraturan dilaksanakan hanya apabila faedah dan manfaatnya adalah kebaikan kepada masyarakat secara amnya dan mengurangkan kesan negatif kepada komuniti.

2.2.5 Penyelesaian Masalah

Prinsip Penyelesaian Masalah memastikan tindakan pengawal selia menjurus kepada matlamat asal iaitu bagi menyelesaikan masalah. Skop dan asas tindakan berpandukan kepada skop permasalahan, kesan dan tahap risiko yang dikenal pasti. Kaedah diguna pakai dalam analisis penggubalan dan pelaksanaan peraturan menekankan penilaian risiko dan penentuan pendekatan pengurusan yang bersesuaian.

2.3 SEMAKAN BERKALA

Agensi Negeri Sabah membuat semakan berkala peraturan dalam tempoh tiga (3) tahun atau lebih awal jika ada keperluan. Semakan semula peraturan ini dilaksanakan dengan penglibatan aktif oleh Pihak Berkepentingan. Semakan ini juga mengambil kira tahap pencapaian, kekangan dan perubahan semasa.

2.4 STRUKTUR PELAKSANAAN GRP SABAH

GRP Sabah dipandu arah, diselia dan dipantau oleh Jawatankuasa Pemandu *Good Regulatory Practice Sabah* (JPGRP) dan Jawatankuasa Teknikal *Good Regulatory Practice Sabah* (JTGRP) manakala Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri Sabah (JPAN) adalah Sekretariat GRP Sabah.

2.4.1 Jawatankuasa Pemandu *Good Regulatory Practice* Sabah (JPGRP)

- a. JPGRP dipengerusikan oleh Setiausaha Kerajaan Negeri Sabah.
- b. Keanggotaan tetap JPGRP adalah terdiri daripada:-
 - i. Timbalan Setiausaha Kerajaan Negeri (Pentadbiran)
 - ii. Timbalan Setiausaha Kerajaan Negeri (Pembangunan)
 - iii. Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam Negeri
 - iv. Peguam Besar Negeri Sabah
 - v. Setiausaha Tetap Kementerian Negeri Sabah

“SABAH MAJU JAYA”

- vi. Pengarah Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN)
 - vii. Mayor Dewan Bandaraya Kota Kinabalu
- c. JPGRP akan bermesyuarat sekurang-kurangnya sekali setahun.
- d. Bertanggungjawab penuh untuk:-
- i. Menetapkan hala tuju GRP Sabah;
 - ii. Menentukan polisi amalan peraturan (*Regulatory Practice*) yang perlu diberi keutamaan untuk dirangka melalui GRP Sabah;
 - iii. Menimbang dan meluluskan cadangan Jawatankuasa Teknikal GRP Sabah untuk menggubal ataupun meminda peraturan; dan
 - iv. Memastikan kejayaan pencapaian objektif dan matlamat pelaksanaan GRP Sabah.

2.4.2 Jawatankuasa Teknikal *Good Regulatory Practice* Sabah (JTGRP)

- a. JTGRP dipengerusikan oleh Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam Negeri Sabah.
- b. Keanggotaan JTGRP terdiri daripada:-
 - i. Peguam Besar Negeri Sabah
 - ii. Setiausaha Tetap/Wakil
 - iii. Ketua-ketua Jabatan (yang berkaitan)
 - iv. Pengarah MPC Wilayah Sabah
 - v. Pihak Berkepentingan mengikut keperluan.
- c. Bertanggungjawab untuk:-
 - i. Menilai cadangan penggubalan peraturan baharu atau pindaan peraturan sedia ada sebelum dibawa ke JPGRP untuk pertimbangan dan kelulusan; dan
 - ii. Menyediakan laporan berkala GRP Sabah kepada JPGRP.

“SABAH MAJU JAYA”

2.4.3 Sekretariat Good Regulatory Practice Sabah

- a. Sekretariat GRP Sabah adalah Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri (JPAN) yang diterajui oleh Bahagian Prestasi Agensi Awam (BPAA) dan dibantu oleh Bahagian Pembangunan Kapasiti dan Bahagian Kerajaan Digital.
- b. Sekretariat GRP Sabah bertanggungjawab:-
 - i. Sebagai urus setia kepada mesyuarat JPGRP dan JTGRP;
 - ii. Menjalankan semakan berkala ke atas pencapaian GRP Sabah;
 - iii. Menyediakan dan mengemukakan laporan tahunan GRP Sabah kepada JPGRP dan JTGRP;
 - iv. Membangunkan garis panduan dan program-program bagi pelaksanaan GRP Sabah;
 - v. Merangka program-program pembangunan kapasiti dan latihan Penyelaras Peraturan - RC;
 - vi. Menyediakan bimbingan dan panduan kepada Agensi Negeri Sabah dalam Analisis Impak Peraturan (*Regulatory Impact Analysis*) dan penyediaan Penyata Impak Peraturan (*Regulatory Impact Statement - RIS*);
 - vii. Menyemak dan membuat penilaian ke atas RIS, memastikan ketelusan RIS dan mengemukakan cadangan penambahbaikan yang bersesuaian; dan
 - viii. Menyimpan segala rekod dan dokumentasi berkaitan dengan pelaksanaan GRP Sabah.

“SABAH MAJU JAYA”

2.4.4 Agensi Negeri Sabah

Agensi Negeri Sabah merujuk kepada semua Kementerian, Jabatan, Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan Negeri Sabah. Setiap Agensi Negeri Sabah adalah bertanggungjawab untuk menubuhkan Jawatankuasa Pasukan Khas dalam pengurusan perubahan peraturan melalui GRP Sabah.

2.4.5 Pelantikan Penyelaras Peraturan (*Regulatory Coordinator - RC*)

Pelantikan Penyelaras Peraturan (*Regulatory Coordinator - RC*) adalah di bawah bidang kuasa Ketua Agensi dan dilantik untuk mengkoordinasi proses GRP, mendokumenkan, memantau pelaksanaan, mengkaji semula peraturan serta penguatkuasaan. Penyelaras Peraturan juga berfungsi sebagai Ketua Urus Setia Pasukan GRP Sabah di peringkat Agensi. Maklumat pelantikan RC perlu dimaklumkan kepada Sekretariat GRP Sabah untuk tujuan rekod.

2.4.6 Jabatan Peguam Besar Negeri Sabah (*State Attorney General's Chambers - SAGC*)

SAGC bertanggungjawab untuk menyediakan nasihat perundangan kepada Agensi Negeri Sabah. SAGC juga berperanan menyediakan khidmat nasihat undang-undang, menyemak, menggubal, mengharmonikan keperluan-keperluan peraturan, memberi nasihat berkenaan pematuhan dan penguatkuasaan undang-undang kepada Agensi Negeri Sabah.

2.4.7 Pihak Berkepentingan

Pihak berkepentingan terdiri daripada anggota masyarakat yang menerima kesan secara langsung atau tidak langsung, atau mempunyai kepentingan dalam penggubalan peraturan baharu yang diusulkan atau pindaan terhadap peraturan yang sedia ada. Pihak-pihak ini merangkumi kumpulan-kumpulan seperti sektor perniagaan, para pekerja, kumpulan hak asasi pengguna, kumpulan berkepentingan khusus, organisasi profesional dan individu. Pihak berkepentingan berkaitan Kerajaan terdiri daripada Jemaah Kabinet Negeri dan mana-mana entiti yang diiktiraf oleh Kerajaan Negeri.

2.4.8 Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC)

MPC bertanggungjawab memberi khidmat konsultasi dalam merangka GRP Sabah dan pelaksanaan seperti berikut:-

- a. Memberi khidmat nasihat kepada Agensi Negeri Sabah dalam melaksanakan RIA dan penyediaan dokumen-dokumen berkaitan; dan
- b. Menyediakan program dan latihan pembangunan kapasiti Amalan Baik Peraturan serta penyediaan Penyata Impak Peraturan (*Regulatory Impact Statement – RIS*).

3. SISTEM PENGURUSAN PROSES PERATURAN (*REGULATORY PROCESS MANAGEMENT SYSTEM - RPMS*)

Pengurusan proses menggubal atau meminda semula peraturan di bawah GRP Sabah adalah mematuhi kepada keperluan Sistem Pengurusan Proses Peraturan (*Regulatory Process Management System – RPMS*) seperti dinyatakan dalam Pekeliling Am Bilangan 1 Tahun 2021: Dasar Negara Bagi Amalan Baik Peraturan (NPGRP).

3.1 SKOP PEMAKAIAN

- 3.1.1 Sistem Pengurusan Proses Peraturan (RPMS) terpakai kepada semua Agensi Negeri Sabah bagi pengubalan atau pemindaan semula peraturan yang berkaitan dengan Ekonomi, Sosial dan Alam Sekitar.
- 3.1.2 RPMS tidak terpakai untuk peraturan berkaitan dengan keselamatan dan kedaulatan negeri serta pekeliling yang dikeluarkan oleh Setiausaha Kerajaan Negeri dan Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri.

3.2 KEPERLUAN RPMS

Keperluan Sistem Pengurusan Proses Peraturan (*Regulatory Process Management System – RPMS*) merangkumi: Tanggungjawab Am, Proses Penilaian Peraturan, Analisis Impak Peraturan (*Regulatory Impact Analysis - RIA*), Penerbitan Penyata Impak Peraturan (*Regulatory Impact Statement - RIS*) dan Penilaian Risiko.

3.2.1 Tanggungjawab Am

- a. Agensi Negeri Sabah bertanggungjawab mengurus proses pengawal seliaan dan mendokumentasi setiap cadangan untuk menggubal peraturan baharu atau meminda peraturan sedia ada.

“SABAH MAJU JAYA”

- b. Setiap Agensi Negeri Sabah perlu melantik Penyelaras Peraturan (RC) untuk mengetuai pelaksanaan GRP Sabah yang terdiri daripada pengurusan tertinggi dan perlu memaklumkan pelantikan ini dengan kadar segera kepada Sekretariat GRP Sabah.

3.2.2 Proses Penilaian Peraturan

Proses Penilaian Peraturan (*Regulatory Process Management System - RPMS*) perlu mematuhi ketetapan berikut:-

- a. **Penilaian Notifikasi Peraturan Secara Digital** (*Digital Regulatory Notification - DRN*) memerlukan RC mengemukakan cadangan DRN kepada Sekretariat GRP Sabah yang akan menilai sama ada cadangan tersebut memerlukan *Regulatory Impact Statement (RIS)* atau sebaliknya;
- b. **Penilaian Awal RIS** disediakan oleh RC dengan menggunakan RIS ringkas dan dikemukakan kepada Sekretariat GRP Sabah untuk penilaian. Input RIS ringkas merangkumi empat (4) elemen pertama RIA iaitu;
 - i. Pengenalpastian Masalah
 - ii. Objektif
 - iii. Opsyen
 - iv. Penilaian Impak
- c. **Penilaian Akhir RIS** memerlukan RC untuk menyediakan kesemua tujuh (7) elemen RIA dan dinyatakan dengan jelas di dalam RIS. Sekretariat GRP Sabah perlu membuat Penilaian Akhir RIS sebelum dikemukakan kepada Jawatankuasa Teknikal (JTGRP).

“SABAH MAJU JAYA”

LAMPIRAN 3 : Carta Alir Proses Analisis Impak Peraturan (RIA).

LAMPIRAN 4 : Format *Regulatory Notification* (RN).

LAMPIRAN 5 : Format *Regulatory Impact Statement* (RIS).

- d. **Jangka masa** untuk Sistem Pengurusan Proses Peraturan (*RPMS*) adalah seperti jadual di bawah:-

PROSES RIA	JANGKAMASA
Penilaian Notifikasi Peraturan Secara Digital (DRN)	5 - 7 hari
Penilaian Awal RIS	2 - 3 minggu
Penilaian Akhir RIS	1 - 2 bulan

3.2.3 Analisis Impak Peraturan (*Regulatory Impact Analysis* - RIA)

Agensi Negeri Sabah yang mencadangkan keperluan peraturan baharu atau pindaan peraturan sedia ada hendaklah melaksanakan RIA yang melibatkan tujuh (7) elemen yang dinyatakan di bawah:-

a. Pengenalpastian Masalah

Agensi Negeri Sabah perlu membuktikan wujudnya permasalahan dan risiko negatif yang memerlukan intervensi oleh Kerajaan. Proses ini adalah terpakai kepada segala peraturan dan instrumen perundangan lain yang dikeluarkan oleh mana-mana Agensi Negeri Sabah.

“SABAH MAJU JAYA”

b. Objektif

Objektif cadangan untuk mengatasi masalah yang hendak ditangani harus dikenal pasti, diperjelaskan, dikaji dan direkodkan dengan jelas dan tepat. Objektif yang dimaksudkan merujuk kepada keberhasilan, matlamat atau sasaran yang hendak dicapai.

c. Opsyen

Opsyen merujuk kepada pelbagai cadangan penyelesaian yang boleh dikemukakan kepada pembuat keputusan untuk menangani permasalahan tersebut. Opsyen melibatkan *status quo*, peraturan atau bukan peraturan.

d. Penilaian Impak

Penilaian terhadap impak (kos, faedah dan tahap risiko, atau mana-mana yang relevan) kepada setiap opsyen perlu dibuat bagi mengenal pasti opsyen yang terbaik. Penilaian impak perlu memberikan gambaran sebenar unjuran faedah-faedah (*cost benefit analysis*) dari peraturan dibandingkan dengan kos-kos pematuhan. Ia mesti membuktikan usaha-usaha penambahbaikan peraturan ini memberi manfaat kepada rakyat secara keseluruhan. Maklumat yang diperlukan hendaklah terhad dan menjurus kepada perkara yang benar-benar penting serta mengenal pasti kos terendah kepada pihak-pihak yang terlibat.

e. Konsultasi

Agensi Negeri Sabah yang mencadangkan penggubalan peraturan baharu atau pindaan peraturan sedia ada hendaklah melaksanakan konsultasi yang komprehensif bersama Pihak Berkepentingan. Pihak Berkepentingan hendaklah diberi tempoh **tiga puluh (30) hari** dari tarikh cadangan untuk memberi maklum balas. Inisiatif konsultasi haruslah sejahtera dengan kepentingan kesan peraturan atau pindaan yang diusulkan.

f. Kesimpulan dan Syor

Kesimpulan dan cadangan yang disyorkan kepada pembuat keputusan hendaklah mengambil kira Analisis Impak Peraturan (RIA) dan maklum balas Pihak Berkepentingan.

g. Strategi Pelaksanaan

Agensi Negeri Sabah perlu menyatakan dengan jelas pelan komunikasi, pelan penguatkuasaan dan pelan pemantauan serta syor kepada pembuat keputusan. Strategi pelaksanaan perlu diterangkan secara komprehensif dengan mengambil kira tempoh masa dan sumber-sumber yang diperlukan bagi memastikan Pihak Berkepentingan memahami dengan jelas peraturan yang akan dikuatkuasakan.

3.2.4 Penerbitan Penyata Impak Peraturan (*Regulatory Impact Statement – RIS*)

Penyata Impak Peraturan yang telah diluluskan untuk dilaksanakan akan dimuat naik ke dalam laman web rasmi Kerajaan Negeri Sabah. Penyataan aktiviti GRP Sabah secara keseluruhan disediakan dan

“SABAH MAJU JAYA”

dilaporkan secara berkala. Penerbitan laporan tahunan GRP Sabah dikeluarkan oleh Sekretariat GRP Sabah.

3.2.5 Penilaian Risiko

Salah satu bahagian penting di dalam kaedah RIA ialah mengenal pasti asas dan tahap risiko yang terlibat serta tindakan yang mungkin boleh dilakukan untuk mengurangkan atau menghapuskan risiko tersebut. Risiko merujuk kepada kesan yang boleh membahayakan kesihatan, keselamatan dan alam sekitar. Penilaian risiko juga diguna pakai dalam inisiatif dasar ekonomi dan kewangan. Polisi yang lebih tepat dapat dikenal pasti dengan membuat perbandingan risiko status semasa berbanding selepas semakan pindaan peraturan.

3.3 BEHAVIOURAL INSIGHTS (BI)

Behavioural Insights boleh digunakan sebagai alat untuk menyokong pembangunan, penilaian dan pengubahsuaian pilihan polisi. Sebagai permulaan, adalah penting untuk memahami pendorong kepada tingkah laku yang hendak diubah, terutama apabila peraturan menyasarkan kepada individu. Ini akan membantu dalam mengenal pasti pilihan polisi yang sesuai. *Behavioural Insights* berteraskan sains tingkah laku dan sains sosial yang merangkumi proses membuat keputusan, psikologi, sains kognitif dan sains sosial telah diuji secara empirikal untuk mendalami bagaimana manusia sebenarnya membuat pilihan.

3.4 TANGGUNGJAWAB, PIAWAIAN DAN AMALAN ANTARABANGSA

Pengawal selia hendaklah memastikan bahawa peraturan negeri mencakupi pertimbangan terhadap tanggungjawab Kerajaan Negeri Sabah berdasarkan perjanjian antarabangsa yang telah diratifikasi oleh Kerajaan Persekutuan. Langkah atau piawaian peraturan harus sesuai dan relevan dengan piawaian atau amalan yang diterima pakai di peringkat antarabangsa.

“SABAH MAJU JAYA”

3.5 KOS PEMATUHAN PERNIAGAAN

Kos pematuhan adalah kos yang ditanggung oleh sektor perniagaan untuk mematuhi keperluan peraturan seperti kos pentadbiran, kos operasi dan kos pematuhan (*Compliance Cost*). Model Kos Standard (*Standard Cost Model - SCM*) merupakan satu rangka kerja yang digunakan untuk mengukur kos-kos yang terlibat terhadap sektor perniagaan. Kajian terhadap kos tersebut hendaklah dilaksanakan untuk mendapatkan perbandingan kos semasa berbanding *ex-post* terhadap peraturan.

3.6 PERTIMBANGAN TERHADAP PERSAINGAN

Sekiranya cadangan peraturan mempunyai kemungkinan untuk mengekang persaingan yang sihat, RIA hendaklah menunjukkan bahawa faedah kekangan adalah melebihi kos dan bahawa tidak terdapat pilihan lain untuk mencapai objektif yang ditetapkan. Pengawal selia hendaklah melibatkan Suruhanjaya Persaingan Malaysia (MyCC) untuk mendalami kesan peraturan yang diusulkan terhadap persaingan.

3.7 PENILAIAN PASCA PELAKSANAAN (*POST IMPLEMENTATION REVIEW – PIR*)

Penilaian Pasca Pelaksanaan (*Post Implementation Review – PIR*) hendaklah dilaksanakan apabila sesuatu peraturan diperkenalkan atau dipinda. PIR hendaklah diselesaikan dalam jangka masa dua (2) tahun dari tarikh pelaksanaan peraturan.

3.8 REKOD DAN DOKUMENTASI

- 3.8.1 Segala polisi dan proses peraturan hendaklah direkodkan dan didokumentasikan dengan sempurna. Rekod dan dokumentasi tersebut hendaklah sekurang-kurangnya mengandungi perkara-perkara berikut:-
- a. Cadangan Peraturan dari Agensi Negeri Sabah;
 - b. *Digital Regulatory Notification (DRN)*;
 - c. Penilaian DRN dan keputusannya;
 - d. *Regulatory Impact Statement (RIS)*;

“SABAH MAJU JAYA”

- e. Penilaian RIS dan keputusannya;
 - f. Peraturan-peraturan yang berkenaan yang telah diwartakan; dan
 - g. Penilaian implementasi dan pengawalseliaan peraturan
- 3.8.2 Satu set lengkap dokumen mestilah disimpan sepanjang hayat untuk dijadikan rujukan dan bagi tujuan semakan setiap tiga (3) tahun atau lebih awal jika ada keperluan. Rekod dan dokumen segala peraturan yang telah tidak diguna pakai hendaklah diberikan kepada Jabatan Arkib Negeri Sabah untuk tujuan penyimpanan dokumen kekal.

3.9 KOMUNIKASI

Agensi Negeri Sabah yang bercadang menggubal peraturan baharu atau memindahkan peraturan sedia ada perlu memaklumkan Pihak Berkepentingan mengenai cadangan tersebut dalam bahasa yang jelas, lengkap, tepat dan mudah difahami. Cadangan penggubalan peraturan baharu atau pindaan peraturan sedia ada tersebut perlu diberikan publisiti yang meluas serta dapat diakses oleh semua Pihak Berkepentingan.

3.10 KOMPETENSI

Agensi Negeri Sabah hendaklah bertanggungjawab memastikan pegawai yang melaksanakan RPMS adalah kompeten melalui program latihan yang berterusan.

4. KESIMPULAN

- 4.1 Polisi Amalan Baik Peraturan Negeri Sabah ini hendaklah diterjemah seiringan dengan Pelan Strategik Kerajaan Digital (2020 - 2024) supaya penyampaian perkhidmatan kepada rakyat lebih terurus dengan pantas, tepat dan tertib.
- 4.2 Sebarang penjelasan dan kemosykilan hendaklah dirujuk kepada Sekretariat GRP Sabah melalui e-mel *GRP.Secretariat@Sabah.gov.my*.

“SABAH MAJU JAYA”

[JPAN:9000-10/1 (134)]

PEKELILING AM BILANGAN 1/2021

PELAKSANAAN POLISI AMALAN BAIK PERATURAN BAGI NEGERI SABAH (STATE POLICY ON GOOD REGULATORY PRACTICE)

TUJUAN

1. Pekeling Am ini bertujuan memaklumkan mengenai pelaksanaan Polisi Negeri bagi Amalan Baik Peraturan (*State Policy on Good Regulatory Practice*) yang akan disebut sebagai **GRP Sabah**. Pekeling ini adalah selaras dengan Pekeling Am Bilangan 1 Tahun 2021 (Persekutuan) bertarikh 22 Jun 2021.

LATAR BELAKANG

2. GRP Sabah akan digubal berdasarkan dan seiring dengan Dasar Negara Bagi Amalan Baik Peraturan (*National Policy on Good Regulatory Practice- NPGRP*) yang baharu diperkenalkan pada bulan Jun 2021 sebagai kesinambungan kepada *National Policy of Development and Implementation of Regulations (NPDIR 2013)*.

“SABAH MAJU JAYA”

LAMPIRAN 1

3. GRP Sabah akan menjadi dokumen penting sebagai panduan untuk menyemak atau meminda ordinan, enakmen, peraturan dan garis panduan sedia ada sejajar dengan keperluan semasa serta ekspektasi pihak berkepentingan. GRP Sabah disesuaikan mengikut keperluan Kerajaan Negeri Sabah melalui kerjasama antara Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri (JPAN) Sabah dan Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC). Ianya seiring dengan Pelan-pelan Strategik Kerajaan Negeri di bawah payung Hala Tuju Sabah Maju Jaya (Pelan Pembangunan Sabah Maju Jaya 1.0 : 2021-2025).
4. Pelaksanaan Polisi Amalan Baik Peraturan telah terbukti dapat membantu negara-negara maju untuk mengekalkan status daya saing mereka dan boleh membantu Negeri Sabah dalam melonjakkan sosio-ekonomi dan persekitaran seperti yang digariskan dalam Hala Tuju Sabah Maju Jaya. Melalui pelaksanaan GRP Sabah, pencapaian sektor awam akan lebih berkesan dan efisien.
5. Peraturan yang berkualiti dan efektif akan dapat dirangka melalui proses analisis yang sistematik, manakala konsultasi dengan pihak berkepentingan akan meningkatkan lagi kecekapan, keberkesanan, integriti dan akauntabiliti dalam penyampaian perkhidmatan kepada rakyat. Pada masa yang sama, ia menggalakkan penyertaan pihak berkepentingan yang lebih meluas, telus, keterangkuman dan kebertanggungjawaban ke atas penyelesaian masalah.
6. Seiring dengan hasrat untuk menambah baik pengurusan kawal selia, Kerajaan Negeri Sabah memerlukan sokongan dan komitmen penuh semua pihak untuk mentransformasikan kaedah pembangunan perundangan melalui pelaksanaan polisi GRP Sabah bagi memastikan ketelusan dan kredibiliti dalam pengurusan kawal selia peraturan di Negeri Sabah.

“SABAH MAJU JAYA”

SKOP

7. GRP Sabah terpakai kepada semua Kementerian/Jabatan/Badan-Badan Berkanun dan Pihak Berkuasa Tempatan Negeri Sabah yang selepas ini disebut sebagai "Agensi Negeri Sabah". Skop pelaksanaan polisi ini merangkumi kajian semula ordinan, enakmen, peraturan dan garis panduan yang berkaitan dengan peningkatan penyampaian perkhidmatan iaitu dari segi pemberdayaan sosio-ekonomi serta kelestarian hijau.

PELAKSANAAN

8. GRP Sabah bertujuan untuk mewujudkan satu proses pengurusan perubahan tadbir urus yang lebih sistematik. Pada masa yang sama, untuk memastikan segala peraturan yang dikeluarkan adalah tepat dan bersesuaian dengan keperluan semasa. Setiap polisi baharu ataupun semakan ke atas peraturan sedia ada, perlu melalui proses Analisis Impak Peraturan (*Regulatory Impact Analysis – RIA*). Proses RIA memastikan setiap keputusan yang dilakukan adalah dibuat bertepatan, telus dan efisien serta mempunyai maklumat yang lengkap dan mendapat input yang mencukupi melalui sesi libat urus.
9. Agensi Negeri Sabah bertanggungjawab dalam proses pengurusan perubahan melalui tadbir urus yang sistematik sejajar dengan hala tuju strategik berdasarkan *core-business* masing-masing. Antara langkah-langkah yang perlu dibuat ialah menyemak peraturan, mengawal selia proses, mengadakan libat urus dengan pihak berkepentingan sama ada dalam agensi Negeri Sabah, agensi Persekutuan atau pertubuhan bukan kerajaan, seterusnya mendokumentasi setiap cadangan untuk meminda/mewujudkan polisi baharu atau peraturan.

"SABAH MAJU JAYA"

TERMA RUJUKAN**10. Jawatankuasa Pemandu Good Regulatory Practice Sabah**

Jawatankuasa Pemandu Good Regulatory Practice Sabah (JPGRP) yang dipengerusikan oleh Setiausaha Kerajaan Negeri Sabah berperanan untuk:

- 10.1 menetapkan hala tuju GRP Sabah;
- 10.2 menentukan dasar *regulatory practice* yang perlu diberi keutamaan untuk dirangka melalui GRP Sabah seperti ordinan, enakmen, peraturan dan garis panduan;
- 10.3 menimbang dan meluluskan cadangan Jawatankuasa Teknikal GRP Sabah untuk meminda ataupun menggubal ordinan, enakmen, peraturan dan garis panduan; dan
- 10.4 memastikan kejayaan pencapaian objektif dan matlamat pelaksanaan GRP Sabah.

11. Jawatankuasa Teknikal Good Regulatory Practice Sabah

Jawatankuasa Teknikal Good Regulatory Practice Sabah (JTGRP) yang dipengerusikan oleh Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam Negeri bertanggungjawab untuk memantau pelaksanaan GRP Sabah dan mencadangkan penambahbaikan. Antara fungsi-fungsi JTGRP adalah seperti berikut;

- 11.1 menilai cadangan pindaan/pewujudan ordinan, enakmen, peraturan dan garis panduan yang baharu sebelum dibawa ke JPGRP untuk pertimbangan dan kelulusan; dan
- 11.2 menyediakan laporan berkala GRP Sabah kepada JPGRP.

“SABAH MAJU JAYA”

12. Sekretariat Good Regulatory Practice Sabah

Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri (JPAN) selaku Sekretariat GRP Sabah berperanan seperti berikut:

- 12.1 menjalankan semakan berkala ke atas pencapaian GRP Sabah dan mengemukakan laporan kepada JTGRP;
- 12.2 membangunkan garis panduan dan program-program bagi pelaksanaan GRP Sabah;
- 12.3 merangka program-program pembangunan kapasiti dan latihan pengawal selia;
- 12.4 menyediakan bimbingan dan panduan kepada Agensi Negeri Sabah dalam Analisis Impak Peraturan (*Regulatory Impact Analysis - RIA*) dan penyediaan Penyata Impak Peraturan (*Regulatory Impact Statement – RIS*);
- 12.5 menyemak RIS, membuat penilaian ke atas RIS, memastikan ketelusan RIS dan mengemukakan cadangan penambahbaikan yang bersesuaian; dan
- 12.6 menyimpan segala rekod dan dokumentasi berkaitan dengan pelaksanaan GRP Sabah.

13. Agensi Negeri Sabah

- 13.1 Setiap Agensi Kerajaan Negeri Sabah bertanggungjawab untuk mewujudkan Pasukan Khas dalam pengurusan perubahan melalui Good Regulatory Practice Sabah.
- 13.2 Penyelaras Peraturan (*Regulatory Coordinator, RC*) perlu dikenal pasti untuk mengkoordinasi proses GRP, mendokumenkan, memantau pelaksanaan, kajian semula ordinan, enakmen, peraturan dan garis panduan dan penguatkuasaan. Penyelaras Peraturan juga berfungsi sebagai urus setia Jawatankuasa Khas GRP Sabah di peringkat Agensi.

“SABAH MAJU JAYA”

14. Jabatan Peguam Besar Negeri Sabah

Jabatan Peguam Besar Negeri Sabah (*State Attorney General's Chambers - SAGC*) bertanggungjawab untuk menyediakan nasihat perundangan kepada semua Agensi Negeri Sabah. SAGC juga berperanan menyediakan pendapat undang-undang, menyemak, menggubal, mengharmonikan keperluan peraturan, dan menguruskan pindaan/penggubalan undang-undang supaya boleh dikuatkuasakan. SAGC juga bertanggungjawab untuk memastikan pematuhan obligasi Kerajaan Negeri Sabah dan Kerajaan Persekutuan sekiranya melibatkan perihal antarabangsa.

15. Pihak Berkepentingan

- 15.1** Pihak Berkepentingan pertubuhan bukan kerajaan termasuklah kumpulan seperti komuniti perniagaan, kesatuan sekerja, kumpulan pengguna, kumpulan berkepentingan industri, pertubuhan professional dan individu. Pihak Berkepentingan menerima impak secara langsung atau tidak langsung, atau mempunyai kepentingan dalam penggubalan polisi baharu atau semakan terhadap ordinan, enakmen, peraturan dan garis panduan yang sedia ada.
- 15.2** Pihak Berkepentingan berkaitan kerajaan terdiri daripada Jemaah Kabinet Negeri, *Sabah Economic Advisory Council (SEAC)*, Jawatankuasa Invest Sabah (*Sabah Investment Committee*), Institut Kajian Pembangunan Sabah (IDS), Sabah Economic Development and Investment Authority (SEEDIA).
- 15.3** Jawatankuasa Teknikal GRP Sabah dan Jawatankuasa Khas GRP Sabah di peringkat Agensi Negeri Sabah bertanggungjawab menyediakan *platform* atau ruang untuk Pihak Berkepentingan memberikan input atau maklum balas.

“SABAH MAJU JAYA”

16. Perbadanan Produktiviti Malaysia

Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) bertanggungjawab membantu dan bekerjasama dengan Jabatan Perkhidmatan Awam Negeri Sabah dalam pelaksanaan GRP Sabah. Peranan MPC dalam proses pembangunan GRP Sabah adalah seperti berikut:

- 16.1** memberikan khidmat konsultasi kepada Agensi Negeri Sabah dalam melaksanakan proses Analisis Impak Peraturan (*Regulatory Impact Analysis - RIA*) dan penyediaan dokumen-dokumen berkaitan; dan
- 16.2** menyediakan program latihan pembangunan kapasiti Amalan Baik Peraturan dan penyediaan Penyata Impak Peraturan (*Regulatory Impact Statement - RIS*) kepada Agensi Negeri Sabah yang terlibat.

17. PEMAKAIAN

Semua Agensi Negeri Sabah hendaklah mengambil perhatian dan mematuhi pekeliling ini yang berkuat kuasa pada tarikh pekeliling ditandatangani. Pekeliling ini hendaklah dipanjangkan kepada semua Kementerian/Jabatan/Badan-Badan Berkanun dan Pihak Berkuasa Tempatan Negeri Sabah.

18. POLISI AMALAN BAIK PERATURAN BAGI NEGERI SABAH (*GOOD REGULATORY PRACTICE*) – GRP SABAH

Garis Panduan Polisi Amalan Baik Peraturan bagi Negeri Sabah (*Good Regulatory Practice*) - GRP Sabah yang lengkap akan dikeluarkan sebagai panduan Agensi Negeri Sabah dalam pembangunan GRP Sabah agensi masing-masing.

“SABAH MAJU JAYA”

19. TARIKH KUAT KUASA

Pekeliling ini berkuat kuasa mulai tarikh ia dikeluarkan.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

[DATUK SERI PANGLIMA Sr. HAJI SAFAR BIN UNTONG, JP]

Setiausaha Kerajaan Negeri

Tarikh: 23 AUG 2021

"SABAH MAJU JAYA"

LAMPIRAN 2

Prinsip dan Panduan untuk Kualiti dan Prestasi Peraturan oleh *Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)*

Keperluan Amalan Baik Peraturan oleh Kerajaan Malaysia menyediakan pendekatan dan keperluan yang sistematik untuk memastikan peraturan yang berkualiti dan konsisten menerusi prinsip dan panduan untuk Kualiti dan Prestasi Kawal Selia oleh OECD.

OECD berpendapat bahawa pendekatan keseluruhan Kerajaan diperlukan untuk mewujudkan persekitaran pengawalseliaan yang menggalakkan pertumbuhan sektor perniagaan, peningkatan produktiviti, persaingan, pelaburan dan perdagangan antarabangsa (OECD 2005). Berikut merupakan prinsip-prinsip dan panduan tersebut:-

1. Menjalankan program pembaharuan pengawalseliaan peringkat politik yang menetapkan objektif dan rangka kerja yang jelas untuk pelaksanaan.
2. Menilai impak peraturan dan kajian sistematik untuk memastikan bahawa mereka memenuhi objektif yang disasarkan dengan cekap dan berkesan dalam persekitaran yang berubah serta ekonomi dan sosial yang kompleks.
3. Memastikan bahawa peraturan-peraturan, institusi kawal selia yang dipertanggungjawabkan dengan pelaksanaan dan proses kawal selia yang telus tanpa diskriminasi.
4. Mengkaji dan mengukuhkan skop, keberkesanan dan penguatkuasaan polisi persaingan.
5. Merekabentuk peraturan ekonomi dalam semua sektor untuk merangsang persaingan dan kecekapan, serta menghapuskan beberapa peraturan yang tidak relevan kecuali peraturan yang jelas menunjukkan ianya kaedah penyampaian terbaik untuk kepentingan awam.
6. Menghapuskan halangan pengawalseliaan yang tidak perlu untuk perdagangan dan pelaburan melalui liberalisasi yang berterusan dan meningkatkan pertimbangan dan integrasi yang lebih baik melalui keterbukaan pasaran sepanjang proses pengawalseliaan, sekali gus mengukuhkan kecekapan dan daya saing ekonomi.
7. Mengenalpasti hubung kait dengan objektif polisi lain dan polisi pembangunan untuk mencapai objektif dengan menyokong perubahan.

“SABAH MAJU JAYA”

Proses Analisis Impak Peraturan (RIA)

“SABAH MAJU JAYA”

LAMPIRAN 4

NOTIFIKASI PERATURAN (RN)

Sekretariat GRP Sabah akan menilai semua cadangan pengawal seliaan Negeri Sabah untuk menentukan keperluan Analisis Impak Peraturan (RIA). Notifikasi ini akan membantu anda mengenal pasti ciri-ciri utama cadangan kawal selia yang akan membantu Sekretariat GRP Sabah membuat penilaian selanjutnya. RN ini terpakai kepada semua Agensi Negeri Sabah yang perlu menggubal peraturan atau meminda peraturan sedia ada.

Nama Kementerian / Jabatan / Agensi

Tajuk Cadangan

Sila berikan keterangan ringkas berkenaan cadangan, termasuk maklumat-maklumat berikut: -

- Masalah yang cuba diselesaikan dan objektif kerajaan;
- Pilihan awal yang cuba dipertimbangkan; dan
- Maklumat sama ada kertas cadangan tersebut adalah cadangan untuk menggubal peraturan baharu atau meminda peraturan yang sedia ada.

Ringkasan Cadangan

“SABAH MAJU JAYA”

LAMPIRAN 4

Adakah cadangan anda mungkin mempunyai sebarang kesan pengawalseliaan? Jika YA sila nyatakan.

Adakah cadangan anda melibatkan kos? Jika YA, bagaimana?

“SABAH MAJU JAYA”

Masa

Tarikh-tarikh penting, serta garis masa petunjuk, kedua-duanya hendaklah jelas digariskan dalam kotak di bawah.

Tarikh utama dan garis masa bagi Proses RIA

Tarikh / Garis Masa	Proses RIA

Maklumat Perhubungan

Sila masukkan maklumat anda di bawah.

Nama:**Emel:****No. Tel:****Tarikh:**

Sila hantar notifikasi yang lengkap ke email: GRP.Secretariat@sabah.gov.my

“SABAH MAJU JAYA”

Nota Maklumat:-

Kesan yang mungkin berlaku kepada sektor perniagaan dan Pihak Berkepentingan.

RIA diperlukan untuk semua cadangan yang mempunyai kesan yang ketara - sama ada positif atau negatif – pada sektor perniagaan atau organisasi bukan kerajaan, melainkan kos-kos ini bersifat kecil.

Kesan-kesan mungkin termasuk:-

1. Perubahan kepada bilangan atau jenis produk dan perkhidmatan yang boleh ditawarkan oleh sektor perniagaan, seperti:-
 - Larangan produk atau amalan industri; dan
 - Mengubah cara produk dan perkhidmatan boleh ditawarkan untuk dijual.
2. Kesan terhadap permintaan pengguna untuk produk dan perkhidmatan tertentu, seperti:-
 - Meningkatkan harga yang dibawa oleh keperluan peraturan;
 - Menukar maklumat yang tersedia kepada pengguna;
 - Memerlukan rejim pengawalseliaan diri untuk sektor industri;
 - Menukar keperluan untuk lesen, permit atau kebenaran lain;
 - Mempengaruhi harga atau kuantiti barang yang dijual;
 - Memerlukan pematuhan kepada piawaian mandatori untuk kualiti produk / perkhidmatan; dan
 - Menukar harga atau menyekat jenis input yang tersedia untuk sektor perniagaan.
3. Kos pematuhan (compliance cost) adalah kos yang ditanggung oleh sektor perniagaan akibat daripada berurusan dengan kerajaan. Kos pematuhan termasuk:-
 - Memerlukan pengumpulan dan pelaporan maklumat tertentu;
 - Mengikuti keperluan tertentu dan latihan semula kakitangan;
 - Menukar prosedur operasi atau corak pembelian;
 - Bekerjasama dengan audit atau pemeriksaan; dan
 - Melibatkan peguam, akauntan atau penasihat profesional lain

“SABAH MAJU JAYA”

Format *Regulatory Impact Statement (RIS)***Title of Proposal**

- Full title
- Provide reference to relevant Acts of Parliament indicating relevant provisions.

Introduction

- Explain the process of endorsement for current regulation.
- Provide any research study related to the regulation.

i. Problem Statement

- Provide a brief description of the problem that needs intervention from government.
- Provide statistics (etc.: cases, complain, number of application)
- Identify the affected parties and stakeholders. Explain how each party is affected
- State why the current situation, including the legislative framework is inadequate and why changes and or new regulation is required
- Risk assessment What risk is the regulation addressing? Can it be quantified, for example how many people are affected and how?

ii. Policy Objective

- Identify and explain the relevant policy objective(s)
- Provide brief description of the policy objective (SMARTER)

iii. Options

- List and describe the options (both regulatory and non-regulatory) that may provide a feasible means for achieving the desired objectives. Examples:-

“SABAH MAJU JAYA”

Option 1: Do nothing

Option 2: For example, get the industry to impose a voluntary code of practice/self-regulation

Option 3: Highlight any potential risks and limitations associated with the options, describing the likelihood of them occurring and their effect if they were to occur.

iv. Assessment of Impact

- a) **Assess the Impact:** Costs, benefits and risks of each of the identified options to consumers, businesses, government and any other parties identified.

Impact of Option 1:

Impact of Option 2:

Impact of Option 3: ...

- **Identify full range of benefits** (to people, the economy, firms, environment...) and quantify these whenever possible. As far as possible benefits should be calculated on a per annum basis. Use ballpark figures and ranges where there is uncertainty about the impact.
- **Business Sectors Affected:** Identify who might be affected both directly and indirectly – which sectors, how many firms, what size the firms are?
- **Issues of Equity and Fairness:** Consider whether the proposal is correcting a current inequality, introducing an inequality that might be justified or will it be neutral in effect. Will some be more affected than others? Will the benefits be gained by a different group from those that bear the costs?

b) Costsi. Compliance costs

Option 1:

Option 2:

Option 3: ...

- Identify what businesses need to do to comply- for example the need to buy new equipment, to train staff, to provide revised guidance material or to spend more time filling in new forms or to undertake checks.
- Identify both initial (one off) and recurring costs. As far as possible costs should be calculated on a per annum basis. Use estimates and ranges where there is uncertainty. The cost analysis should reflect all costs, as well costs due to any unintended consequences.

ii. Other costs

- Identify and quantify costs imposed on persons or organizations other than businesses. Include costs that will be imposed on society or on the environment if relevant.
- Summarise the impact of the options – with respect to administrative burdens, permits and licenses, compliance costs, SMEs, competition, international trade, market, socio economic factors.

Cost Benefit Analysis

No.	Options	Impact	
		Cost	Benefit
1.			
2.			

“SABAH MAJU JAYA”

To quantify benefits, multi-variance analysis can be used, as below:-

Example of benefits include:

- Improvements in product and service quality
- Availability of a wider range of products and services
- Reductions in costs or prices of products and services
- Reductions in accidents and improvements in public health and safety
- Improvement in environment
- Reduction in compliance costs for business and administrative cost for government
- Improvement in the information available to business, the workforce, consumers or the government

Multi-variance Analysis

Criteria	Weightage	Option 1	Option 2	Option 3	Option 4
Criteria 1					
Criteria 2					
Criteria 3					
Criteria 4					
Overall Rating					

v. **Consultation**

a) Within Government

List those departments and agencies in consultation plan and those that you have consulted in the finalization of the proposal and the RIS.

b) Public Consultation

Describe plan to consult and indicate which groups are targeted.

Parties consulted can often help you by providing detailed information about costs and benefits.

“SABAH MAJU JAYA”

Stakeholder Mapping: Influence-Interest Matrix

- Step 1: Start with long list of stakeholders.
- Step 2: Prepare Influence-Interest Matrix to target stakeholders by degree of interest and degree of influence.
- Step 3: Identify where capacity building is needed for effective stakeholder participation and highlight gaps in stakeholders.

Influence/Interest	Low Influence	High Influence
Low Stakes (concerned)		
High Stakes (implicated)		

Provide a brief of process, the number and nature of the responses and analysis.

Template on feedback and comment received from public consultation session

No.	Matters Raised	Action Taken/ Responses
1.		
2.		
3.		

“SABAH MAJU JAYA”

vi. Conclusion and Recommended Option

Maybe summarized in a table:

Option	Total Benefits	Total Costs (RM)

Explain briefly which option is recommended and why.

The proposal selected should offer the best balance between costs and benefits.

vii. Implementation of the Preferred Option**a) Communication Plan**

- Briefly explain the strategy in ensuring that affected parties are informed of the regulation and implementation plans

b) Enforcement Plan

- Briefly explain the strategy to implement the proposed action.
- Identify the parties/regulators responsible and their roles/method.
- Estimate the implementation costs to the parties responsible.

c) Monitoring and Evaluation Plan

- Sanctions imposed for non-compliance of regulation should be identified.
- Detail how the effectiveness of the legislation is to be measured and when.

“SABAH MAJU JAYA”

LAMPIRAN 5

Declaration

I agree with the recommended option in this Regulatory Impact Statement and I am satisfied that the benefits justify the costs for the recommended option.

Signed _____

Name, title, department _____

Date _____

Contact point. Insert name, address and phone number of an officer who can answer any query on the assessment or proposed legislation.

“SABAH MAJU JAYA”

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih kepada semua yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam penggubalan **Polisi Amalan Baik Peraturan Negeri Sabah (State Policy on Good Regulatory Practice – GRP Sabah)**:

SETIAUSAHA KERAJAAN NEGERI

- YB. DATUK SERI PANGLIMA Sr. HAJI SAFAR BIN UNTONG, J.P

JABATAN PERKHIDMATAN AWAM NEGERI SABAH

- DATUK (DATU) ROSMADI BIN DATU SULAI, J.P - KETUA PENGARAH
- JOSIE LAI - TIMBALAN KETUA PENGARAH (PEMBANGUNAN)
- RAMLEE BIN KARIAH - TIMBALAN KETUA PENGARAH (PERKHIDMATAN)
- ZAINAL BIN SARIDI - TIMBALAN KETUA PENGARAH (PENGURUSAN)

BAHAGIAN PRESTASI AGENSI AWAM, JPAN / SEKRETARIAT GRP SABAH

- CELESTINA ARON – PENGARAH BPAA
- RAFIDAH BINTI PITAU
- HANISH SHAMSIAH BINTI TALIP
- CLARICE ADRIAN
- MOHAMMAD NASHIER BIN YAHYA
- LAURA LENNY SUNGKIT
- HANNEVY W. HARRY
- DR. TETTY RUZIYATI BINTI A. HAMID

BAHAGIAN PEMBANGUNAN KAPASITI (BPK), JPAN

- CHARLES WILLIAM DABBI - PENGARAH BPK
- CHEE KHIM PING @ NANCY
- AUDREY ISABELLA NOIKIN

BAHAGIAN KERAJAAN DIGITAL (BKD), JPAN

- DORIA TAI - PENGARAH BKD
- MOHAMAD FAIDZAL BIN RAZI
- ZUL FAUZI BIN RAMLAN

“SABAH MAJU JAYA”

BAHAGIAN PETUNJUK PRESTASI UTAMA (BPPU), JPAN

- MOIRA DAVID - PENGARAH BPPU
- MOHD HISHAM BIN UJANG

JABATAN PEGUAM BESAR NEGERI SABAH

- SUZUMAIDAH HAJI HUSSAIN – PEGAWAI UNDANG-UNDANG KANAN
- DEVINA TEO
- KIERAN LUKE LAMUDIN
- ADGER ALEXTER TUDUS
- MOHAMMAD NOBUYOSHI NORHAKIIM BIN NORAIZAL
- HELEN RAPAT @ JOHNY

PERBADANAN PRODUKTIVITI MALAYSIA (MPC)

- YBHG. DATO' ABDUL LATIF BIN HAJI ABU SEMAN – KETUA PENGARAH

PERBADANAN PRODUKTIVITI MALAYSIA (MPC) WILAYAH SABAH

- MOKHZANI ARIS MOHD YUSOFF – PENGARAH MPC WILAYAH SABAH
- LEE WAN SWANEE
- MUHAMMAD FAZRE ZULHELMI MOHAMMAD FIZWAN
- INGRID NG EDY
- NURFARIHA AHMAD
- AHMAD ZAIDI ABD. WAHAB

PENYELARAS PERATURAN (*REGULATORY COORDINATOR – RC*)

- MOHD. HANAFIAH DATUK SRI PANGLIMA MOHD. KASSIM – KEMENTERIAN KEWANGAN
- BENEDICT ASMAT – KEMENTERIAN KERJA RAYA
- ADANAN @ ADNAN BIN ATIN – KEMENTERIAN PERTANIAN DAN PERIKANAN
- HENRY IDOL – KEMENTERIAN SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI
- STANLEY CHONG HON CHUNG - KEMENTERIAN KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN
- DG. MAS SAFIAH HJ AG MAHALI –KEMENTERIAN BELIA DAN SUKAN (NEGERI) SABAH
- ADAM BIN VALENTINE – KEMENTERIAN PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR
- AFTAR BIN NURAJAT - KEMENTERIAN PEMBANGUNAN LUAR BANBAR
- HJH MYRNA JIMENEZ – KEMENTERIAN PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT
- JINILIS EBOL – KEMENTERIAN PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN
- SUZUMAIDAH HAJI HUSSAIN – JABATAN PEGUAM BESAR NEGERI SABAH
- HJ. OSMAN BIN RAMLEE – PEJABAT MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS
- HJ. AHMAD HJ. YUSOP – PEJABAT HASIL BUMI
- WAHAP BIN KANAK @ SAIFUDIN – JABATAN TANAH DAN UKUR
- ROSLAN BIN JUNAIDI – JABATAN PERHUTANAN SABAH
- ROSNAH DATU TUMAI – DEWAN BANDARAYA KOTA KINABALU

SEMUA PESERTA BENGKEL PENYEDIAAN POLISI AMALAN BAIK PERATURAN NEGERI SABAH

“SABAH MAJU JAYA”

CATATAN

“SABAH MAJU JAYA”